

PATVIRTINTA

Marijampolės vaikų lopšelio-darželio „Vaivorykštė“
direktoriaus 2022 m. rugsėjo 16 d.
įsakymu Nr. V-160

**MARIJAMPOLĖS VAIKŲ LOPŠELIO-DARŽELIO „Vaivorykštė“
DARBUOTOJŲ VEIKSMŲ ĮTARUS VAIKĄ VARTOJUS ALKOHOLĮ, TABAKĄ
IR (AR) KITAS PSICHIKĄ VEIKIANČIAS MEDŽIAGAS TVARKA**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Marijampolės vaikų lopšelis-darželis „Vaivorykštė“ (toliau – Mokykla) vadovaujasi Darbuotojų veiksmų įtarus vaiką vartojus alkoholį, tabaką ir (ar) kitas psichiką veikiančias medžiagas tvarka (toliau – Tvarka), kuri reglamentuoja Mokyklos darbuotojų veiksmus įtarus vaiką vartojus alkoholį, tabaką ir (ar) kitas psichiką veikiančias medžiagas.

2. Tvarkos tikslas – siekti kuo anksčiau nustatyti ir motyvuoti vaikus atsisakyti žalingų įpročių, laiku suteikti ankstyvosios intervencijos pagalbos priemonės vaikui ir šeimai, užkirti kelią alkoholio, tabako ir kitų psichiką veikiančių medžiagų neteisėtam vartojimui Mokykloje.

3. Tvarroje naudojamos sąvokos ir apibrėžimai:

3.1. **Psichoaktyvios arba psichiką veikiančios medžiagos** – psichoaktyvios medžiagos, sukeliančios psichikos ir elgesio sutrikimus, kurie klasifikuojami pagal Tarptautinės statistinės ligų ir susijusių sveikatos sutrikimų klasifikacijos dešimtąjį pataisytą ir papildytą leidimą „Sisteminis ligų sąrašas“ (Australijos modifikacija, TLK-10-AM). Psichoaktyvių medžiagų samprata apima ne tik narkotikus, veikiančius psichiką, bet ir alkoholį, nikotiną, kofeiną bei lakiąsias medžiagas.

3.2. **Psichoaktyvių medžiagų vartojimo prevencija** – ugdyti asmenį, motyvuotą sveikai gyventi, nevartoti alkoholio, tabako ir kitų psichiką veikiančių medžiagų.

3.3. **Apsvaigimas** – asmens psichikos būseną ar elgesio sutrikdymas, kuriuos sukelia pavartotos psichiką veikiančios medžiagos (narkotinės priemonės, psichotropinės ir kitos svaigiosios medžiagos).

3.4. **Apsinuodijimas** – iš išorės į organizmą patekusių nuodų sukelta patologinė būklė, kurios metu išryškėja tam tikri sveikatos sutrikimai (bendras silpnumas, galvos svaigimas, pykinimas ar vėmimas).

3.5. **Ankstyvoji intervencija** – psichologinės, socialinės pedagoginės pagalbos priemonės, taikomos vaikams po to, kai nustatoma, kad jie vartoja psichiką veikiančias medžiagas, skirtos skatinti nevartoti šių medžiagų.

3.6. **Tėvai (globėjai, rūpintojai)** – vaiko atstovai pagal įstatymą, t. y. vaiko tėvai, vaiką įvaikinus, – įtėviai, nustačius globą ar rūpybą, – globėjai ar rūpintojai, įstatymų nustatytais atvejais – valstybinė vaiko teisių apsaugos institucija.

3.7. **Lopšelio darželio darbuotojas** – dirbantys ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo mokytojai, meninio ugdymo mokytojas, neformaliojo ugdymo mokytoja plaukimui administracijos bei kiti darbuotojai.

4. Tvarka parengta vadovaujantis:

4.1. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro ir Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. V-1035/ĮSAK-2680 „Dėl Visuomenės sveikatos priežiūros mokykloje tvarkos aprašo patvirtinimo“.

4.2. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. balandžio 2 d. nutarimu Nr. 437 „Dėl vaikų, vartojančių narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas, nustatymo organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

4.3. Sveikatos mokymo ir ligų prevencijos centro ir MB „Audito projektai“ parengtomis metodinėmis rekomendacijomis „Sveikatos priežiūrą mokyklose vykdančių visuomenės sveikatos specialistų funkcijų, vykdomų pagal visuomenės sveikatos priežiūros mokykloje tvarkos aprašą, metodinės rekomendacijos“ (2020).

4.4. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. balandžio 22 d. įsakymu Nr. V-313 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 75:2016 „Išmokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programų vykdymo bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“ patvirtinimo“.

II SKYRIUS

MOKYKLOS DARBUOTOJŲ VEIKSMAI ĮTARUS VAIKĄ VARTOJUS ALKOHOLĮ, TABAKĄ IR (AR) KITAS PSICHIKĄ VEIKIANČIAS MEDŽIAGAS

5. Mokyklos teritorijoje griežtai draudžiama vartoti ir platinti alkoholį, tabako gaminius ar kitas psichiką veikiančias medžiagas.

6. Mokytojas, įtaręs, kad vaikas yra vartojęs tabaką, alkoholį ir (ar) kitas psichiką veikiančias medžiagas (toliau – psichiką veikiančias medžiagas), apsvaigęs nuo šių medžiagų, nedelsdamas informuoja apie tai Mokyklos direktorių ar jo įgaliotą asmenį, taip pat visuomenės sveikatos priežiūros specialistą, vykdančią sveikatos priežiūrą mokykloje (toliau – VSS) jo darbo metu.

7. Mokyklos direktorius ar jo įgaliotas asmuo, esant šios Tvarkos 6 punkte nurodytoms aplinkybėms, nedelsiant informuoja vaiko tėvus (globėjus, rūpintojus):

7.1. apie įtarimą, kad vaikas yra vartojęs psichiką veikiančias medžiagas, apsvaigęs nuo šių medžiagų ir, kad jam reikėtų atlikti medicininę apžiūrą;

7.2. apie asmens sveikatos priežiūros įstaigas (toliau – ASPĮ), kuriose galima nustatyti ar vaikas vartojo psichiką veikiančias medžiagas, yra apsvaigęs nuo šių medžiagų, apsinuodijęs jomis, paskirti tikslingą gydymą;

7.3. apie institucijas, įstaigas, organizacijas, teikiančias psichologinę, socialinę, teisinę ar kitą pagalbą;

7.4. nedelsiant atvykti į Mokyklą pokalbiui ir pasiimti tokį vaiką.

8. Mokytojui įtarus, kad vaikas yra apsinuodijęs psichiką veikiančiomis medžiagomis ir jo sveikatai ar gyvybei gresia pavojus, nedelsiant apie tai informuoja Mokyklos direktorių ar jo įgaliotą asmenį, VSS jo darbo metu.

9. Esant šios Tvarkos 8 punkte nurodytai aplinkybei:

9.1. nedelsiant teikiama pirmoji pagalba vadovaujantis Mokyklos Pirmosios pagalbos organizavimo tvarka;

9.2. jeigu vaikui reikalinga skubi medicinos pagalba, kviečiama greitoji medicinos pagalba;

9.3. vaiką vežant į ASPĮ, jį lydi Mokyklos administracijos atstovas ar jų paskirtas asmuo ir lieka su nukentėjusiuoju, kol atvyks informuoti telefonu tėvai (globėjai, rūpintojai) arba jų įgaliotas asmuo. Griežtai draudžiama likusius grupės vaikus palikti be priežiūros;

9.4. Lopšelio-darželio direktorė ar jo įgaliotas asmuo nedelsiant informuoja apie vaiko apsinuodijimą psichiką veikiančiomis medžiagomis jo tėvus (globėjus, rūpintojus), teritorinės policijos įstaigą ir (ar) Vaiko teisių apsaugos skyrių (toliau – VTAS) pagal vaiko gyvenamąją vietą.

10. Vaiko, vartojusio psichiką veikiančias medžiagas, elgesys aptariamasis Mokyklos Vaiko gerovės komisijos (toliau – VGK) posėdyje dalyvaujant vaiko grupės mokytojui, ir jo tėvams (globėjams, rūpintojams) bei kitiems kviestiniams vaiko gerove suinteresuotiems asmenims.

11. Mokyklos VGK posėdyje numatomi tolimesni vaiko elgesio korekcijos veiksmai ir kita pagalba jo šeimai (sudaromas pagalbos planas) bei primenama, kad Mokyklos teritorijoje griežtai draudžiama vartoti ir platinti alkoholį, tabako gaminius ar kitas psichiką veikiančias medžiagas.

12. Esant pagrįstiems įtarimams ar faktams, kad vaikas ne kartą vartojo psichiką veikiančias medžiagas, buvo apsvaigęs ar apsinuodijęs jomis, tėvams (globėjams, rūpintojams) piktybiškai atsisakant dalyvauti Mokyklos VGK posėdžiuose, apie tai informuojamas tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatorius.

II SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

13. Lopšelio-darželio direktorė užtikrina, kad būtų įgyvendinama narkotinių, psichotropinių, kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo prevencija, ankstyvoji intervencija, plėtojamas tarpusavio bendradarbiavimas su vaiko teisių apsaugos tarnybomis, teisėsaugos, sveikatos priežiūros ir rehabilitacijos įstaigomis.

14. Tėvai (globėjai, rūpintojai) atsako už vaiką, vartojusį psichiką veikiančias medžiagas, pagal Lietuvos Respublikos nustatytą tvarką.

15. Informacija apie vaikus, vartojusius psichiką veikiančias medžiagas, disponuojama tiek, kiek reikalinga vaiko teisei būti sveikam užtikrinti, tačiau nepažeidžiant jo teisės į privatų gyvenimą, asmens neliečiamybę, todėl ši informacija gali būti teikiama tik Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.
